

Co-funded by the European Union

THE LONDON SCHOOL
OF ECONOMICS AND
POLITICAL SCIENCE

Terorizarea cibernetică – un pericol ascuns

Perspectiva europeană asupra Proiectului

EU Kids Online II

Anca Velicu, Cercetător principal, Institutul de Sociologie, Academia Română

Valentina Marinescu, Facultatea de Sociologie și Asistență Socială, Universitatea din București

Proiectul “*EU Kids Online*”

Prezentare generală

EU Kids Online este o anchetă nouă și unică proiectată și realizată conform unor standarde riguroase de rețeaua ***EU Kids Online***.

Proiectul a fost finanțat prin **Programul Comisiei Europene Safer Internet**.

EU Kids Online II a avut drept scop obținerea de informații concrete despre experiențele și practicile copiilor și părinților referitoare la riscurile și utilizarea sigură a internetului și a noilor tehnologii online din Europa.

Datele empirice sunt necesare elaborării de politici publice comune la nivel european în domeniul siguranței pe internet

1. Proiectarea unui instrument complet și valid științific adecvat pentru identificarea caracteristicilor pe care le au copii în ceea ce privește accesul la internet, utilizării acestuia, riscurilor asociate folosirii de către ei a internetului, strategiilor de a rezolva situațiile problematice legate de utilizarea internetului și conștientizarea noțiunii de “siguranță” pe internet.
2. Proiectarea unui instrument complet și valid științific adecvat pentru identificarea experiențelor, practicilor și îngrijorărilor părinților legate de utilizarea internetului de către copii lor.
3. Realizarea anchetei, cu respectarea cerințelor caracterului științific și normelor etice și administrarea ei în statele membre ale Uniunii Europene atât unor eșantioane de utilizatori ai internetului care au vârsta cuprinsă între 9 și 16 ani cât și unor eșantioane alcătuite din părinții lor.
4. Analiza sistematică a datelor empirice astfel încât să poată fi identificate atât rezultatele principale cât și “pattern”-urile mai complexe existente la nivel național și european (comparativ)
5. Diseminarea din timp a rezultatelor către un grup “țintă” de instituții și organizații naționale interesate, atât la nivel european cât și în plan internațional.
6. Identificarea și diseminarea recomandărilor-cheie importante pentru dezvoltarea inițiativelor referitoare la creșterea conștientizării siguranței pe internet în Europa.
7. Identificarea informațiilor lipsă și a “lecțiilor” metodologice pentru o fundamentare mai bună a viitoarelor proiecte referitoare la promovarea utilizării în siguranță a internetului și a noilor tehnologii online.

Metodologia studiului

Țările incluse în proiectul *EU Kids Online* :

Austria, Belgia, Bulgaria, Cipru, Republica Cehă, Danemarca, Estonia, Finlanda, Franța, Germania, Grecia, Ungaria, Irlanda, Italia, Lituania, Olanda, Norvegia, Polonia, Portugalia, România, Slovenia, Spania, Suedia, Turcia și Marea Britanie.

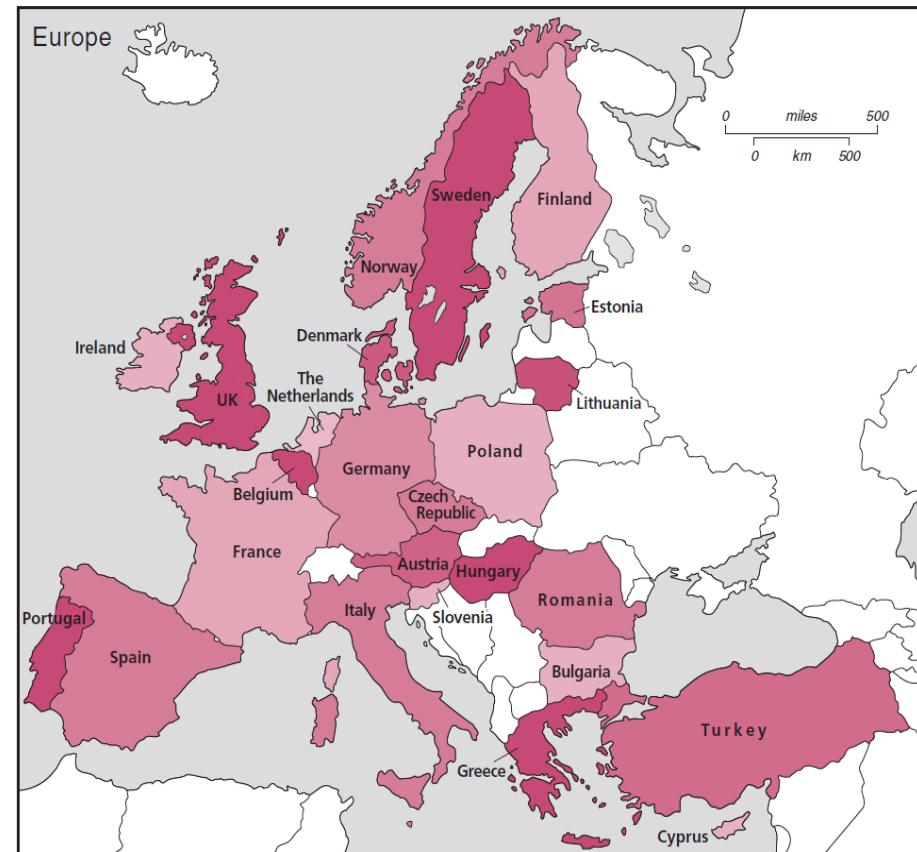
Eșantionul:

- Un eșantion stratificat aleatoriu alcătuit din 23,420 de copii cu vârste între 9 și 16 ani care utilizează internetul.
- Un eșantion stratificat aleatoriu de părinți ai copiilor care utilizează internetul

Perioada de timp în care a fost realizată ancheta: Primăvara-vara 2010.

Ancheta a fost realizată acasă la copii, sub forma unui interviu față în față.

Chestionarul aplicat copiilor a inclus o secțiune de auto-completare, care a inclus întrebările mai dificile, mai delicate, în scopul de a evita influențarea răspunsurilor de către părinți, de alți membri ai familiei sau de operatorul de interviu.

Ce este (cyber)bullying?

Traducerea cuvântului **bully**: “a intimidă, a nu lăsa în pace, a brusca” / “a brutaliza” / (adj.) “neobrăzat, nerușinat, sfruntat”

Conceptul sociologic presupune :

- Relație simetrică la o evaluare “formală” (bullying-ul apare între colegi, prieteni, cei asemenea ție)
- În care se încearcă impunerea unei relații de putere (fizică sau socială)
- Poate fi la nivel individual, de grup mic sau de grup mare (națiune, la limita)
- Diferite forme de agresiune (verbala, fizica, psihologica)
- Diferite “spații” sociale
- Prin diferite medii tehnologice (cyberbullying)

Dificultăți:

- De traducere (dintr-o limbă în alta)
- De “traducere” a conceptului pe înțelesul copiilor

“Câteodată, copiii și adolescenții spun sau fac lucruri **supărătoare** sau **deranjante** / **dureroase** / **neplacute** pentru alte persoane.

Acest lucru se poate întâmpla chiar de mai multe ori în zile diferite și pot să includă:

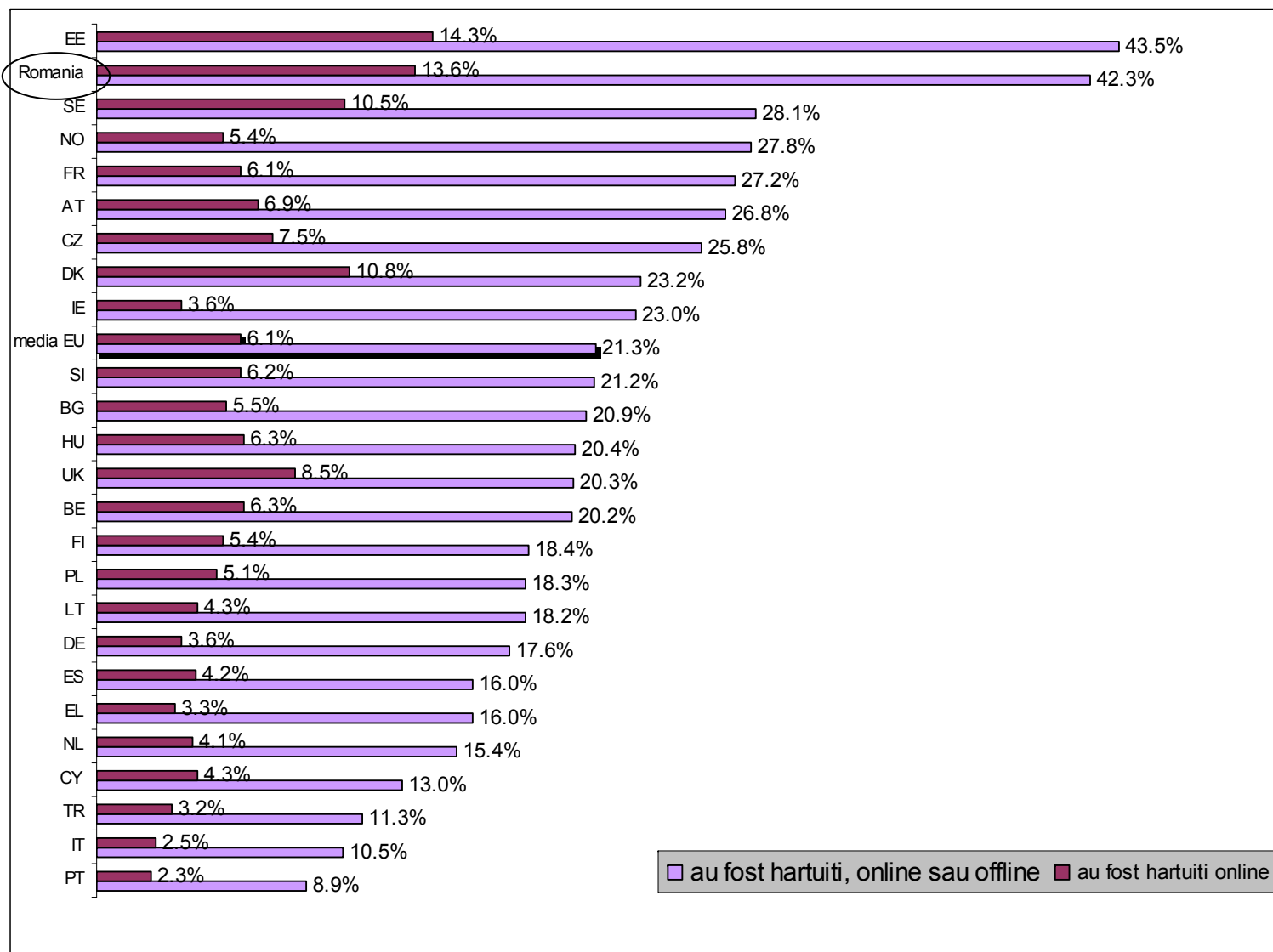
- să necăjești pe cineva
- să lovești sau să împingi pe cineva
- să excluzi pe cineva intenționat”

“Oamenii pot fi **supărători** sau **jignitori** cu alte persoane:

- față în față (în persoană)
- pe telefonul mobil (mesaje, apeluri, video clipuri)
- pe **internet** (e-mail, mesaje text, rețele sociale, chat-uri)”

Date generale despre (cyber)bullying (1)

Date la nivel european

Date generale despre (cyber)bullying (2)

Date pentru România

%	9-12 ani		13-16 ani		total
	baieti	fete	baieti	fete	
In persoana, fata in fata	14	12	12	13	13
Pe internet	4	5	5	7	5
Pe telefonul mobil, prin mesaje text sau imagini / video	2	2	3	6	3
Totalul celor care au fost hartuiti, online sau offline	18	18	18	20	19

%	Varsta				total
	9-10	11-12	13-14	15-16	
In persoana, fata in fata	12	14	12	13	13
Pe internet	3	6	6	7	5
Pe telefonul mobil, prin mesaje text sau imagini / video	1	3	4	5	3
Totalul celor care au fost hartuiti, online sau offline	17	20	19	20	19

Cyberbullying-ul: Unde apare?

Date la nivel european și date pentru România

moduri in care copiii au fost hartuiti pe internet (baza: toti copiii utilizatori de internet EU, procente)	9-10 ani	11-12 ani	13-14 ani	15-16 ani	total
Printr-o rețea socială	1.3%	2.8%	3.7%	3.4%	2.8%
Pe messenger (mesagerie instant)	1.5%	2.0%	2.6%	4.0%	2.5%
Prin chat	0.3%	0.3%	0.5%	1.3%	0.6%
Prin e-mail	0.6%	0.6%	0.7%	1.4%	0.8%
Pe un site de jocuri	0.5%	1.0%	0.7%	0.4%	0.7%
Printr-o altă cale pe internet	0.3%	0.6%	0.3%	0.4%	0.4%
total	3.0%	5.7%	5.6%	6.8%	5.3%

moduri in care copiii din Romania au fost hartuiti pe internet (frecvente)	15-16 ani	13-14 ani	11-12 ani	9-10 ani	total
Printr-o rețea socială	3	1	2	2	8
Pe messenger (mesagerie instant)	30	25	22	9	86
Prin chat	1	4	1	2	8
Prin e-mail	3	2	4	1	10
Pe un site de jocuri	2	4	8	5	19
Printr-o altă cale pe internet	4	2	8	1	15
total	42	38	32	17	129

Cyberbullying-ul: forme de manifestare

Date la nivel european

Doar pentru a fi siguri, poti sa imi spui care dintre aceste lucruri s-au întâmplat in ultimele 12 luni? (EU, procente)	Vârsta				Total
	9-10 ani	11-12 ani	13-14 ani	15-16 ani	
Mi-au fost trimise mesaje supărătoare sau jignitoare (de exemplu cuvinte, imagini, videoclipuri) pe internet	n.a.	3.7%	3.8%	5.1%	4.2%
Au fost puse sau au circulat mesaje supărătoare sau jignitoare (de exemplu cuvinte, imagini, videoclipuri) despre mine pe internet, in locuri unde alte persoane puteau să le vadă,	n.a.	1.4%	1.6%	2.0%	1.6%
Mi s-au întâmplat alte lucruri urâte sau jignitoare pe internet	n.a.	1.6%	1.5%	1.6%	1.6%
Am fost amenințat pe internet	n.a.	1.0%	0.9%	0.9%	1.0%
Am fost exclus dintr-un grup sau dintr-o activitate de pe internet	n.a.	0.9%	0.7%	0.8%	0.8%
Altceva	n.a.	0.6%	0.7%	0.7%	0.6%
Total	3%	5.7%	5.6%	6.8%	6.0%

“A fi facut să pari ridicol prin aceea că se scriu despre tine lucruri personale, care apoi sunt făcute publice .” (Băiat, 11 ani, Grecia)

Cyberbullying-ul: forme de manifestare

Date pentru România

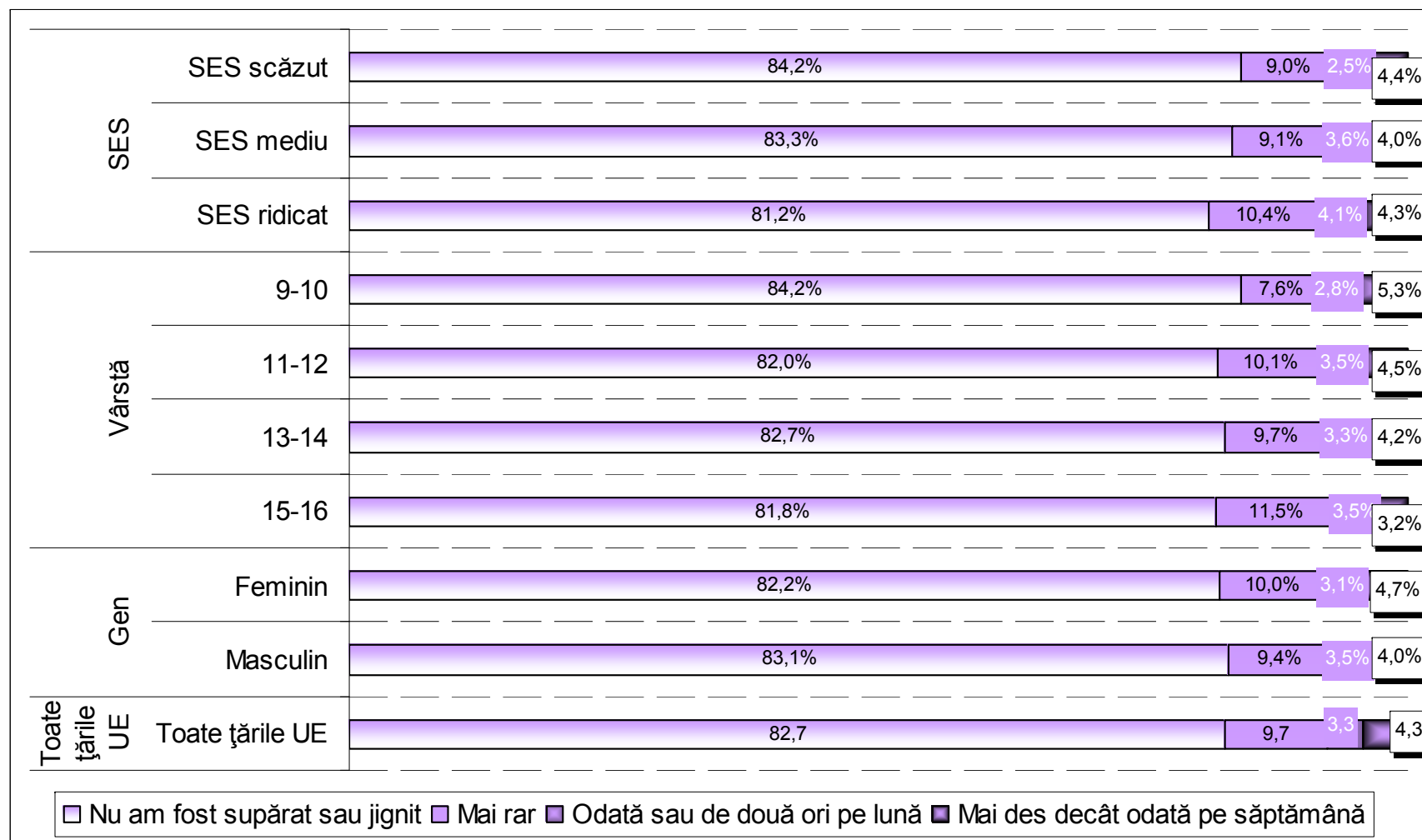
Doar pentru a fi siguri, poți să imi spui care dintre aceste lucruri s-au întâmplat în ultimele 12 luni? (Ro, frecvente)	15-16 ani	13-14 ani	11-12 ani	9-10 ani	Total
Mi-au fost trimise mesaje supărătoare sau jignitoare (de exemplu cuvinte, imagini, videoclipuri) pe internet	18	19	20	n.a.	57
Au fost puse sau au circulat mesaje supărătoare sau jignitoare (de exemplu cuvinte, imagini, videoclipuri) despre mine pe internet, în locuri unde alte persoane puteau să le vadă	3	2	0	n.a.	5
Am fost exclus dintr-un grup sau dintr-o activitate de pe internet	1	3	1	n.a.	5
Am fost amenințat pe internet	7	4	8	n.a.	19
Mi s-au întâmplat alte lucruri urâte sau jignitoare pe internet	2	7	7	n.a.	16
Altceva	11	3	4	n.a.	18
Total	42	38	32	17	129

“Să-mi "sparga" cineva parola, adică să intre pe contul meu, să se dea drept mine, astfel determinându-i pe cei din lista mea să creadă căa-i mint etc. (...) sau să vorbească cu prietenii mei, având un vocabular indecent.” (Fata, 12 ani, România)

Frecvența bullying-ului online și offline

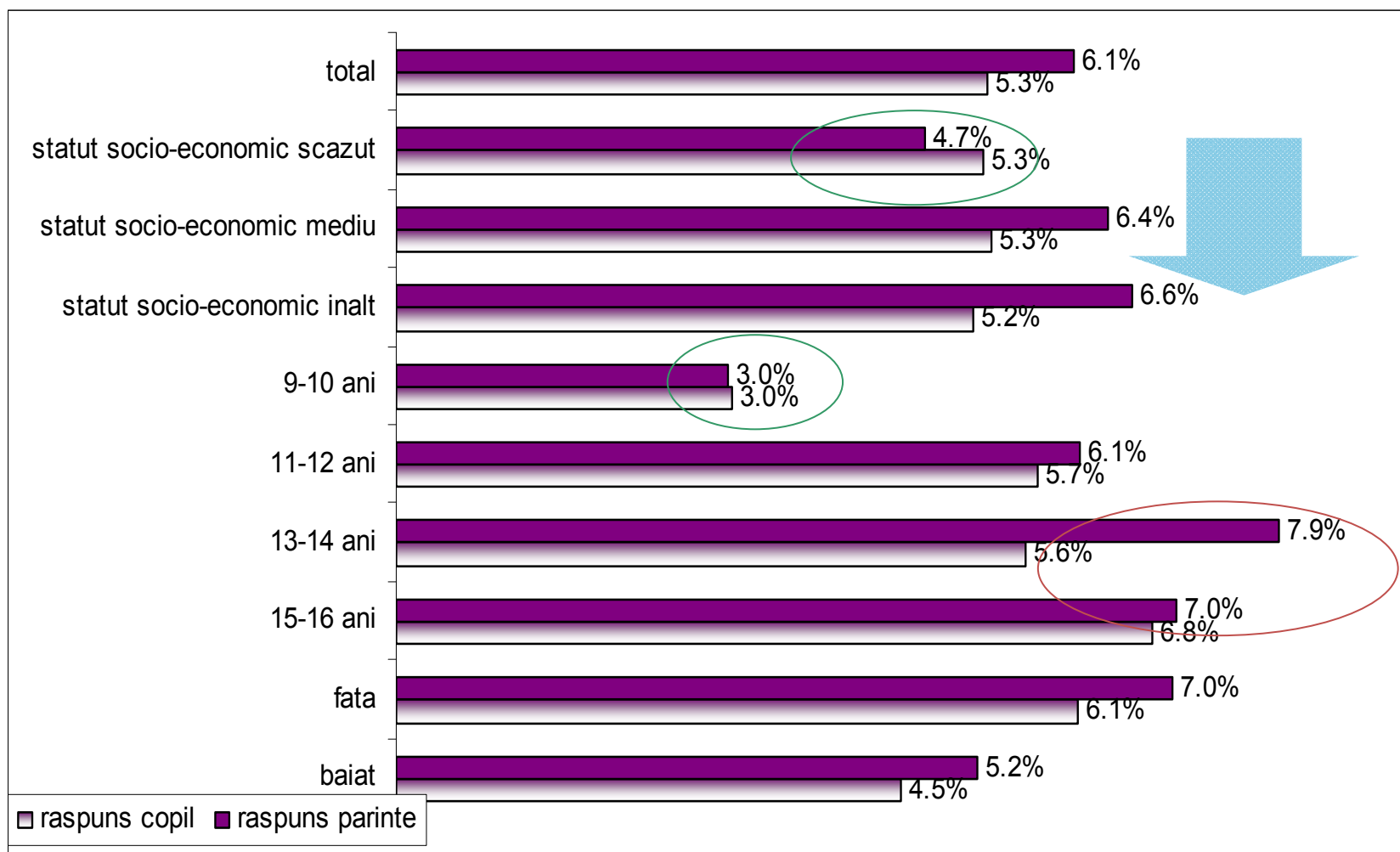
(Q: Cât de des ți s-a întâmplat ca cineva să se poarte supărător sau jignitor cu tine, ÎN ULTIMELE 12 LUNI?)

Date la nivel european

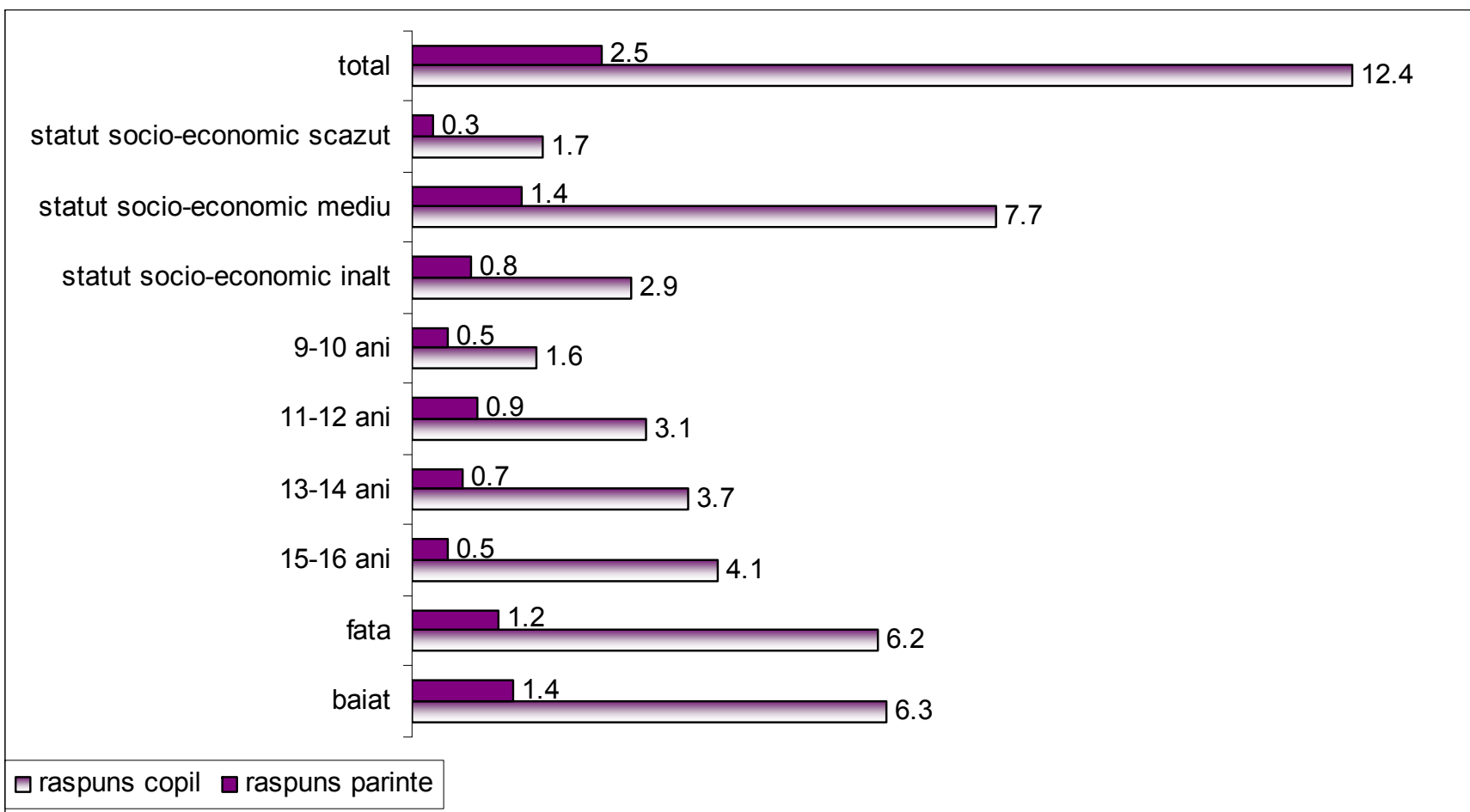
Acordul părinților cu copiii în ceea ce privește cyberbullying-ul caruia îi cade victimă copilul

Date la nivel european

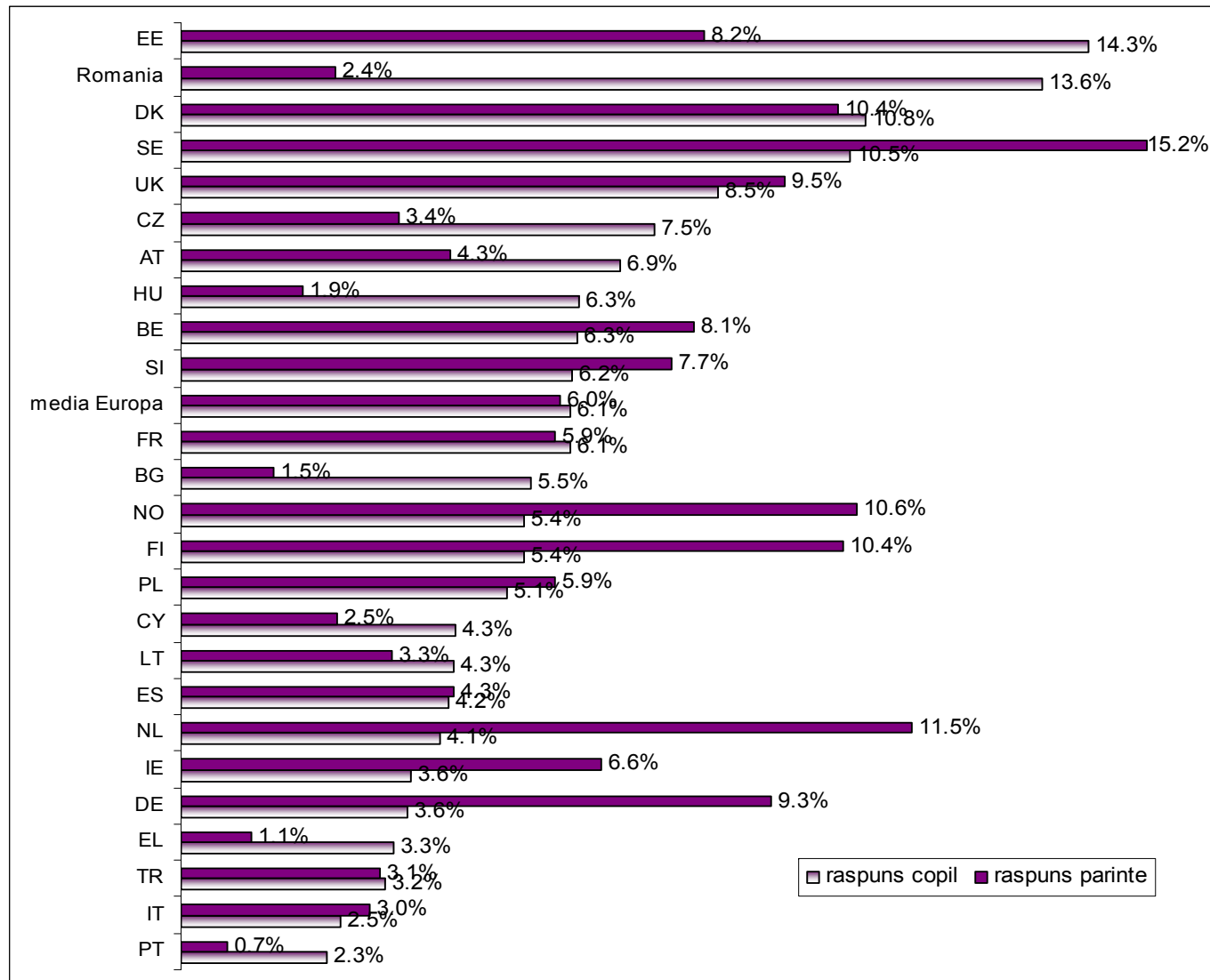
Acordul părinților cu copiii în ceea ce privește cyberbullying-ul căruia îi cade victimă copilul

Date pentru România

Acordul parintilor cu copiii în ceea ce privește cyberbullying-ul căruia îi cade victimă copilul

Date la nivel european

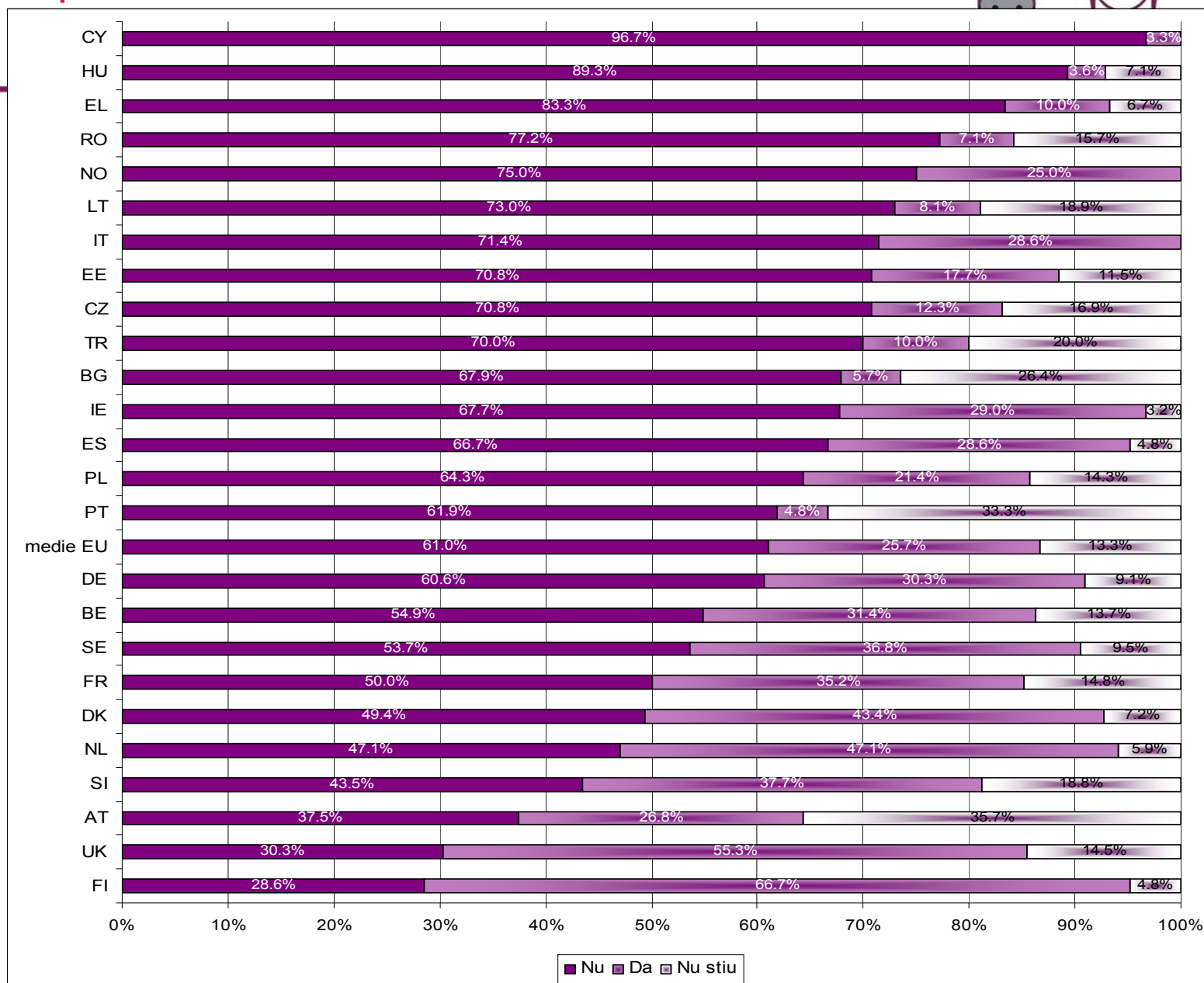
Răspunsurile părinților la întrebarea dacă copilul lor a fost hărțuit, supărat sau jignit online

Date la nivel european

Baza:

Părinții copiilor care folosesc internetul și care au declarat că au trimis mesaje supărătoare sau jignitoare pe internet

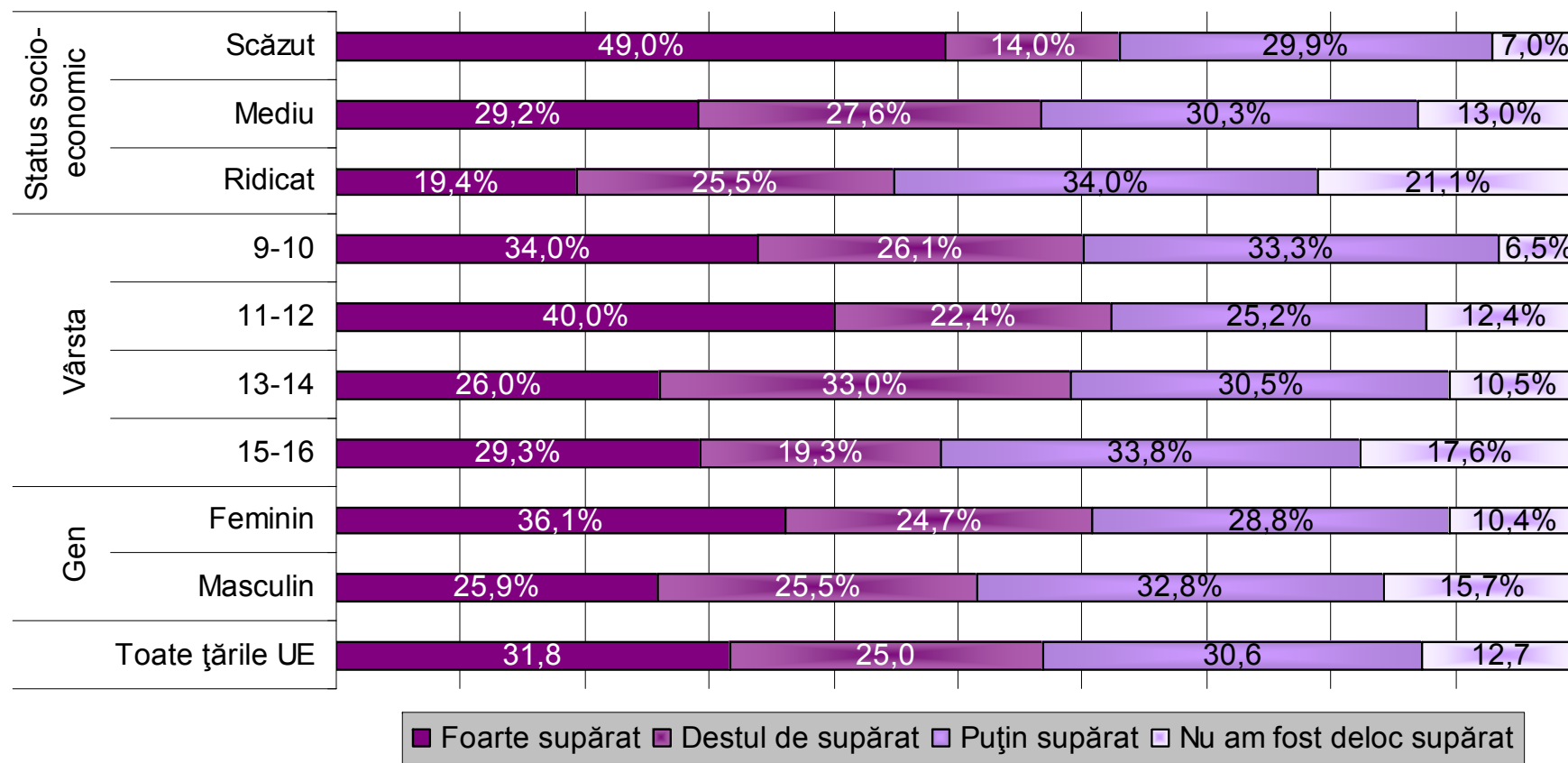

Cyberbullying-ul: Amplitudinea efectelor cyber-bullyingului pentru copii

Date la nivel european

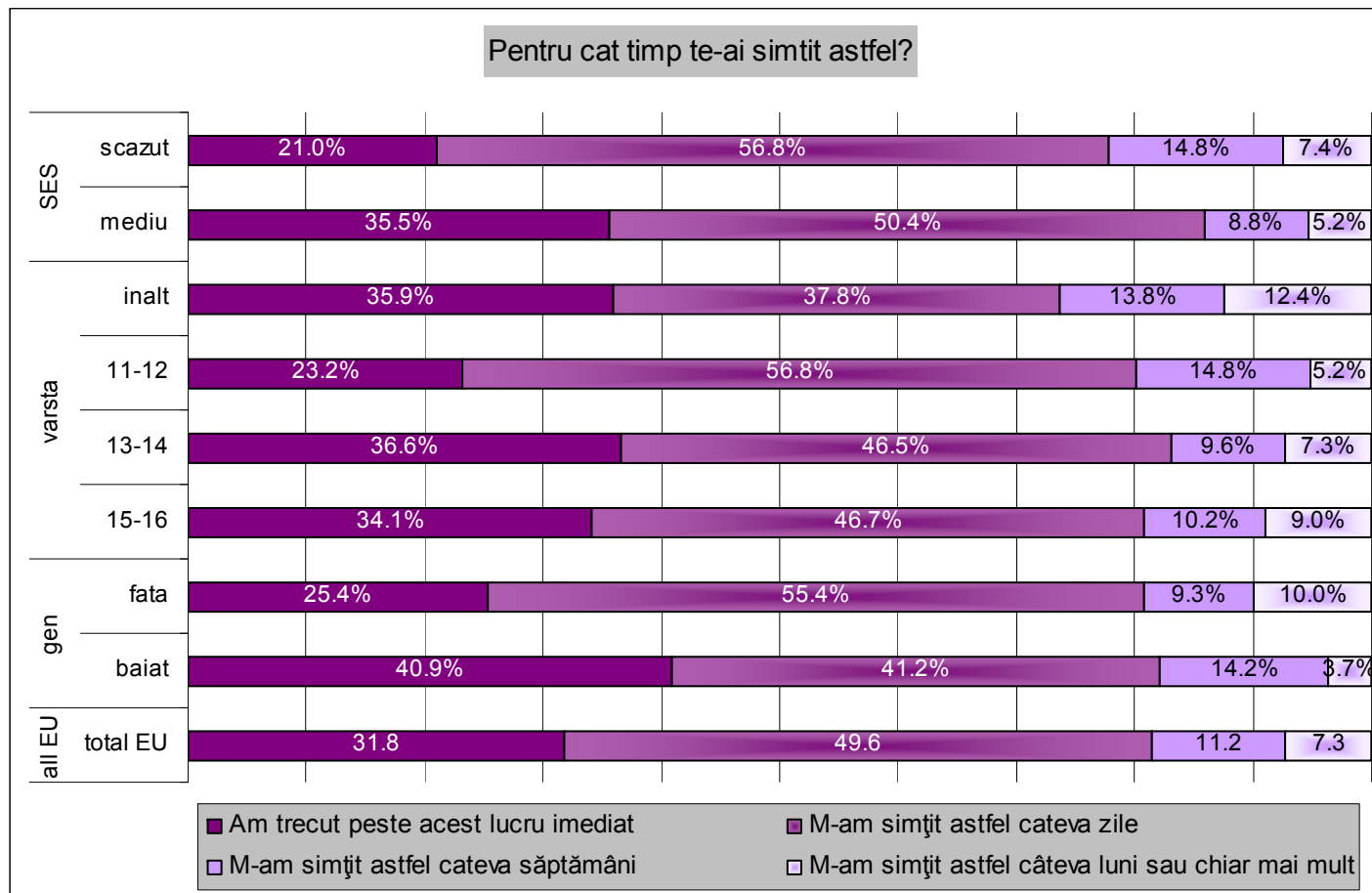

Gândindu-te la ultima dată când s-a întâmplat așa ceva, cât de supărat ai fost din cauza acestor lucruri?

Cyber-bullying: Durata efectelor manifestarii

Date la nivel european

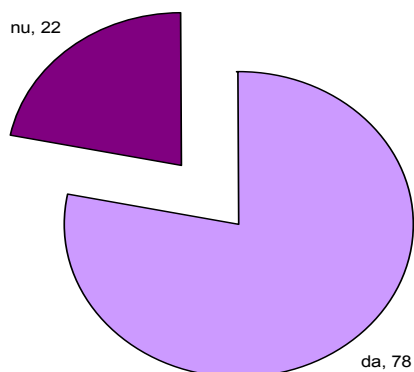
Acțiuni generale pentru a ieși din situația de cyber-bullying / Rolul comunicării în soluționarea situației de cyber-bullying

Date la nivel european

Ai facut vreunul dintre lucrurile de mai jos după acest incident?	% Copiii de 11-16 ani care utilizează internetul și care au fost necajiti Sau hartuiti nline.
Raspuns de tip fatalist / pasiv: Am sperat că problema va trece de la sine	21.4
Raspuns de tip proactiv: Am incercat sa rezolv problema	38.7
Raspuns de auto-acuzare: M-am simțit vinovat/a pentru ce a fost rau	10.1
Niciunul dintre aceste lucruri	15.9
Nu știu	4.8

Ai vorbit cu cineva despre ce s-a întâmplat?
% Toti copiii (EU) care utilizeaza internetul si au fost hartuiti online

Cu cine ai vorbit ?	% Toti copiii care utilizeaza internetul si au fost hartuiti/ amenintati online	% Copiii care au vorbit cu cineva
Mama sau tatăl meu	43.1	58.3
Fratele sau sora mea	13.7	18.6
Un prieten	44.5	59.8
Un profesor	7.4	10
Cineva care se ocupă cu ajutorarea copiilor (asistent social, poliție)	1.6	2.2
Un alt adult în care am încredere	11.7	15.8
Altă persoană	6.5	8.7
Nu știu	0.1	0.1

Acțiuni generale pentru a ieși din situația de cyber-bullying

Date la nivel european

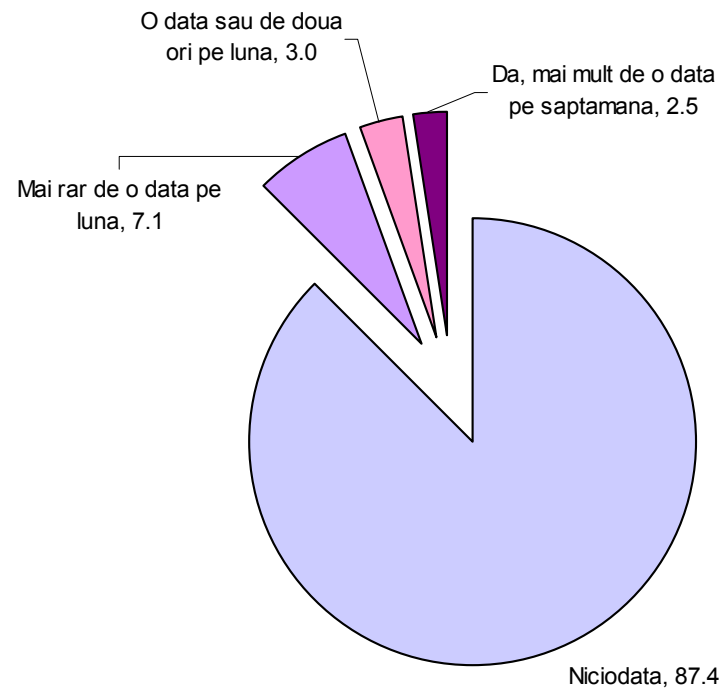
	Ai facut unul dintre aceste lucruri?	Si care dintre aceste lucruri, a ajutat, daca a ajutat vreunul?
Nu am mai folosit internetul pentru o perioadă de timp	19.3	10.9
Am șters toate mesajele de la acea persoană	45.3	27.5
Mi-am schimbat setările contului meu personal	18.3	11.4
Am blocat persoana respectivă ca să nu mă mai contacteze	43.9	37.8
Am raportat problema (de exemplu am apăsat butonul de “raportează abuzul” sau am contactat o persoană care supervizează activitatea pe internet sau am contactat firma de internet)	11.5	8.2
Nici unul dintre aceste lucruri	8.1	15.1
Nu știu	18.1	19.1
% Copiii care utilizeaza internetul si care au primit mesaje suparatoare sau amenintatoare.		

Copiii: agenți activi ai bullying-ului (on-line și off-line)

Frecvența comportamentului

(Procent pentru toți copiii care utilizează internetul)

Date la nivel european

In ultimele 12 luni, te-ai purtat astfel încât altă o persoană sa se fi simțit supărată sau jignită?

Copiii: agenți activi ai bullying-ului (on-line și off-line)

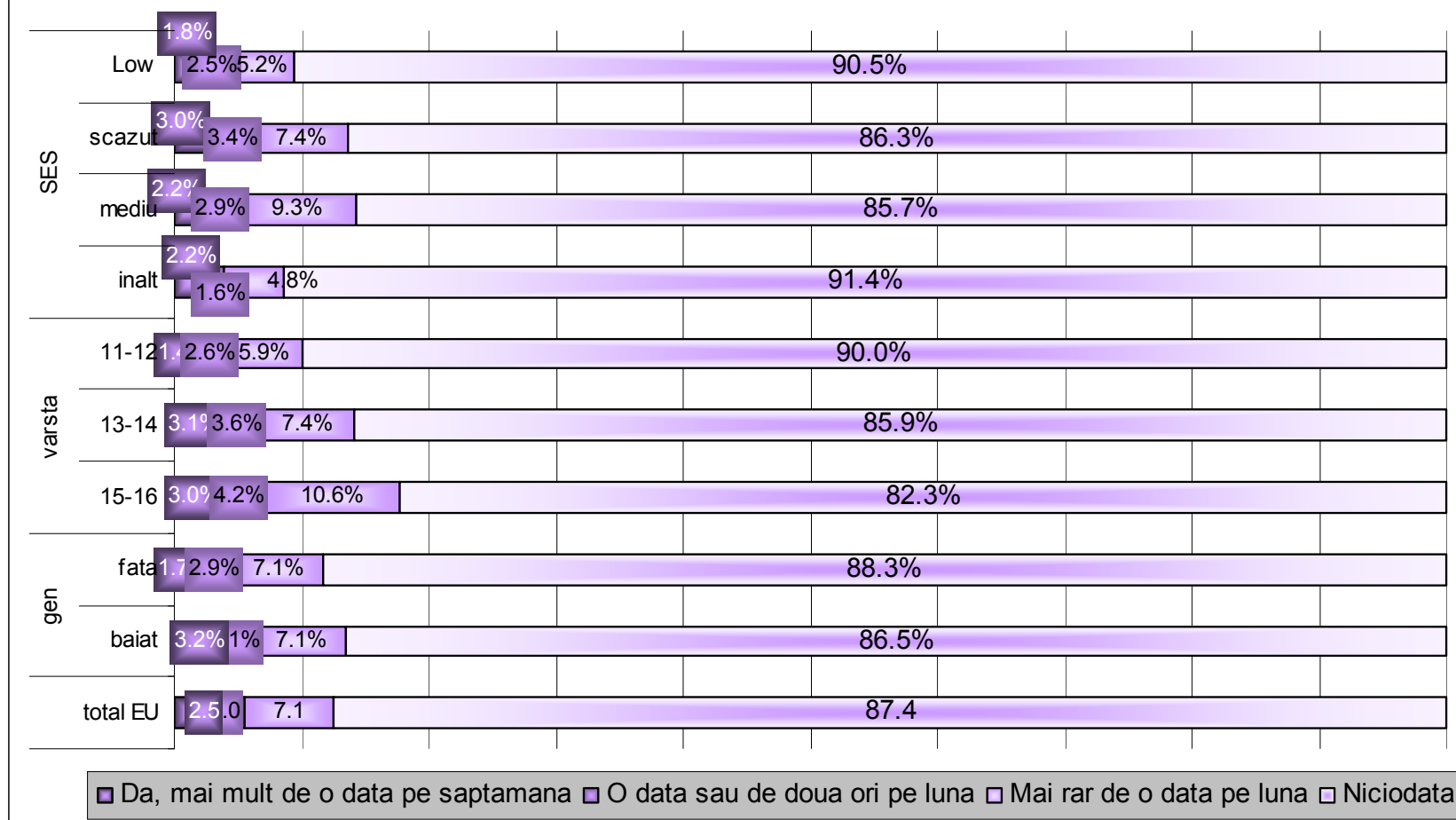
Cine?

Date la nivel european

www.eukidsonline.net

În ultimele 12 luni, te-ai purtat astfel încât alta persoană să se fi simțit supărată sau jignită?

Situații în care copii sunt agenți activi ai bullying-ului (on-line și off-line)

Date la nivel european

În care dintre următoarele situații te-ai purtat astfel, în ULTIMELE 12 LUNI?					
	9-10 ani	11-12 ani	13-14 ani	15-16 ani	Total EU
În persoană, față în față	6.8%	8.5%	11.9%	14.5%	10.4%
Pe telefonul mobil, prin mesaje text sau imagini/video	0.3%	1.2%	1.6%	3.7%	1.7%
Pe internet	1.1%	1.7%	3.1%	5.0%	2.7%

Vă mulțumim!

www.eukidsonline.net